

Jak uzyskać informację o możliwościach zdobycia potrzebnej nam kwalifikacji? Jak zaplanować ścieżkę osobistego rozwoju? Można to zrobić dzięki interaktywnej mapie kwalifikacji, którą przygotowuje Instytut Badań Edukacyjnych. Mapa zawiera osiemnaście kwalifikacji i pokazuje powiązania między nimi. Docelowo znajdują się w niej wszystkie kwalifikacje nadawane i rejestrowane w Polsce.

Opracowanie tego narzędzia, bardzo przydatnego w planowaniu indywidualnej drogi zawodowej, wiąże się z wprowadzaniem w naszym kraju nowego systemu kwalifikacji i Polskiej Ramy Kwalifikacji. Projekt Polskiej Ramy Kwalifikacji przygotowuje Instytut Badań Edukacyjnych w ramach projektu systemowego „Opracowanie założeń merytorycznych i instytucjonalnych wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji oraz Krajowego Rejestru Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie”.

W nowym systemie ważne będzie wszystko to, czego się w życiu nauczymy i co potrafimy wykorzystać, a nie długość nauki w szkole czy na uczelni. Kwalifikacja to określony zestaw efektów uczenia się przyporządkowany do odpowiedniego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji, formalnie potwierdzony dyplomem, świadectwem, certyfikatem lub zaświadczeniem przez upoważnioną instytucję i wpisany do Krajowego Rejestru Kwalifikacji.

Polska Rama Kwalifikacji zawiera osiem poziomów, na których wymagane będą różne efekty uczenia się, osiągane na drodze formalnej (od podstawówki po doktorat), pozaformalnej (na kursach, warsztatach, szkoleniach) lub nieformalnej (w pracy, w drodze e-learningu). Każdemu poziomowi zostaną przypisane poszczególne etapy edukacji – od szkoły podstawowej do doktoratu, np. matura to poziom czwarty, dyplom inżyniera – szósty, magistra – siódmy, a doktorat – ósmy.

W polskim systemie kwalifikacji będzie się wyróżniać kwalifikacje „pełne” i „częstkowe”. Przykładem kwalifikacji pełnej może być np. matura czy licencjat, a częściowej np. znajomość programowania stron internetowych, specjalizacja w jakiejś dziedzinie kulinarnej, ogrodniczej, kosmetycznej, budowlanej. Gdy ktoś uzyska pełną kwalifikację na danym poziomie, będzie mógł ubiegać się o kolejną kwalifikację pełną, na wyższym poziomie.

Polska Rama Kwalifikacji uporządkuje i opisze efekty naszej edukacji w sposób przejrzysty i zrozumiały dla pracodawcy – łatwiej nam będzie znaleźć dobrą pracę w Polsce i Europie.

Przygotowana przez IBE mapa kwalifikacji pokazuje kwalifikacje i powiązania między nimi. Obecnie znajduje się w niej 18 kwalifikacji, docelowo – obejmie wszystkie kwalifikacje nadawane i rejestrowane w Polsce.

Jak korzystać z mapy kwalifikacji?

Powiązania między kwalifikacjami wyrażone są graficznie w postaci strzałek. Pokazują one, jaką kwalifikację trzeba uzyskać, by móc starać się o następną.

Przykłady takich powiązań:

- żeby móc ubiegać się o świadectwo ukończenia gimnazjum, trzeba mieć świadectwo ukończenia podstawówki,
- żeby móc ubiegać się o dyplom ukończenia studiów, trzeba mieć maturę,
- żeby uzyskać dyplom mistrzowski w zawodzie murarza, trzeba mieć świadectwo czeladnika,

- żeby uzyskać świadectwo ukończenia studiów podyplomowych z zakresu zarządzania nieruchomościami, trzeba uzyskać dyplom magistra zarządzania.

W ten sposób każdy będzie mógł wyraźnie zobaczyć, jaką kolejność zdobywania kwalifikacji przyjąć, jeśli chce na przykład zostać inżynierem, specjalizującym się w budowie mostów, czy ogrodnikiem, specjalizującym się w hodowli rzadkich roślin egzotycznych.

Wybrane fragmenty mapy kwalifikacji pokazują różne ścieżki rozwoju osobistego. Nie bez powodu nie zostały one nazwane ścieżkami kariery – słowo to ma bowiem w Polsce nie najlepsze konotacje i kojarzy się głównie z pracą w korporacji czy polityce.

Jak korzystać ze ścieżki rozwoju osobistego?

Mapa kwalifikacji będzie zawierać bazę kwalifikacji, w której znajdą się wszystkie kwalifikacje w Polsce (także kwalifikacje „częstkowe”), nadawane przez uprawnione do tego instytucje (szkoły, uczelnie, komisje egzaminacyjne, izby rzemieślnicze, pracodawców, zrzeszenia branżowe, instytucje szkolące, organizacje pozarządowe itd.). Jedno kliknięcie wystarczy, aby wybrać z bazy kwalifikację, która interesuje użytkownika. Dzięki nawigacji ścieżka rozwoju pokaże:

- drogi dojścia do danej kwalifikacji,
- dalsze możliwości rozwoju kwalifikacji (jeśli stanowi ona podstawę do uzyskania następnych kwalifikacji).

Mapa pokazuje powiązania między kwalifikacjami, ale nie narzuca drogi rozwoju osobistego np. od podstawówki do uzyskania tytułu doktora – bo przecież nie każdy taką ścieżkę wybierze: ktoś, kto na przykład uzyskał stopień inżyniera, może chcieć w przyszłości zdobyć kwalifikację ogrodnika albo kucharza. W nowym systemie każda kwalifikacja jest równie ważna. Każdy może i powinien rozwijać się po swojemu, zdobywać kolejne kwalifikacje w zależności od zainteresowań, zdolności, sytuacji osobistej czy sytuacji na rynku pracy. IBE planuje różne wersje mapy, m.in. dla dzieci.

Źródło: Instytut Badań Edukacyjnych